

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В УКРАЇНІ

Єременко Ю., студентка гр. Юм-82

Право на самовизначення – це найважливіше право кожного народу - і великого і малого. Воно полягає в тому, що кожен народ має право створювати на своїй території національну державу. Існування та утворення такої держави не можливе без національної ідеї і звісно без самої нації, яка і є єдиним носієм такого права. Питання які розглядаються у роботі, а саме: розвитку національної ідеї, є важливими і актуальними. Це пов'язано з тим, що, на жаль, у нас в країні, яка є національною державою, нема чітко визначеної національної ідеї.

Не складно зрозуміти що існування національної держави не можливе при відсутності національної ідеї. На сьогоднішній день не існує чітко визначеної дефініції “українська національна ідея”, хоча це поняття вже давно є об'єктом наукових робіт, статей, монографій багатьох українських вчених Академік Петро Кононенко пише: “Національна ідея – це Пам'ять (досвід), Дух, Воля, Свідомість мети, Етика й Естетика, формотворча Енергія характеру, життєдіяльності нації”. Для Черненка національна ідея — це дух українського народу. В кінці монографії “Українська національна ідея” він пише: “Саме вони, мої батьки, передали мені у спадщину дух українського народу, українську національну ідею”. Яким шляхом підуть далі теоретичні розмірковування, покаже час. Тут лишень потрібно підкреслити, що скидування різноманітної, у тому числі етнографічної тематики в один кошик під назвою “національна ідея” плодитиме, з одного боку, поверхову балаканину, а з другого — схоластику. Головне щоб поняття точно відбивало суть явища, яке воно позначає. Українська ідея — це осмислене українство. Поняття українства ширше від поняття української ідеї. Українство складається і з політичної, і з економічної діяльності, і з духовних витворів, і з побутових традицій. Ідея українська — вужче поняття. Воно охоплює всі Процеси матеріального і духовного життя, але тільки тою мірою, в якій вони в протиставленні неукраїнському проявляються як свідоме утвердження українства. Таким чином, національна ідея — це свідоме утвердження нації у всіх проявах її етнічної сутності. Концепт „національна ідея” нині активно використовується в загально-громадському і політичному дискурсі. В них беруть участь як політики, вчені,

журналісти, так і пересічні громадяни, прагнучи „з'ясувати ступінь самоорганізації українського народу, його здатність самостійно творити державу на рівні вимог сучасної доби”.

Розглянувши результати аналітичного експерименту український соціолога Р. Катерлина, зауважимо, що опрацьований ним емпіричний матеріал дозволяє простежити низку загальних тенденцій в процесах дискутування змісту української національної ідеї на сторінках вітчизняної преси протягом 1999, 2004 і не повний 2005 роки. Аналітичний експеримент передбачав завдання: визначити загальні тенденції розвитку дискусії щодо національної ідеї в українській пресі впродовж останніх років. Відстежуючи динаміку розвитку дискусій щодо української національної ідеї у використаних друкованих джерелах, можна помітити досить послідовне зростання їх інтенсивності. Це засвідчують дані, наведені в таблиці. Кількість газетних публікацій, в яких порушувалося питання про українську національну ідею

“Джерело”	1999 рік	2004 рік	2005 рік	Загальна кількість
„Дзеркало тижня”	7	12	16	35
„День”	3	5	7	15

Отже, в матеріалах, що з'являлися на сторінках обох видань в 2004 – 2005 роках, концепт „національна ідея” та її змістові еквіваленти використовувалися більш ніж удвічі частіше у порівнянні з 1999 роком. При цьому змінився й контекст його застосування.

На законодавчому рівні Україна визначена національною державою, але українська нація ще не змогла в достатній мірі досягнути цього, напевне, із-за відсутності чітко визначеної національної ідеї. Національна ідея – це те, що таїться віками, тисячоліттями в душах народу, його пам'яті і раптом, за наявності певних каталізаторів, умов виходить назовні – переходить у логіку народних вчинків і робіть народ одержимим, здатним на все заради “мрії”. Вона дана не кожному а лише історичному народові, великій нації. Слід зрозуміти, що в українців така “мрія” є.

Наук. кер.- Сінченко Ю.П., ст. викладач кафедри права